

Forfatter: Stub, Ambrosius

Titel: Digte

Citation: Stub, Ambrosius: "Digte", i Stub, Ambrosius: *Digte*, Rosenkilde og Bagger, 1972, s. 73.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-stub01val-shoot-idm140613725317024.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Digte

Digte

Ungdomstiden: København og Langsted

Første Ophold paa Valdemarsslot . Odensetiden

Andet Ophold paa Valdemarsslot

74

75

Latinsk Vers til Borchs Collegium efter Branden 1728

Borrichii sic alma domus, sic fama virebit,
Qualiter heic ipso in marmore grana virent.
Marmora carpit edax furtivo dente vetustas,
Vidimus in gelido marmore grana rnorii.
Marmora sic pereunt, perierunt marcida grana,
Florida Borrichii fama perennis erit.

* *
-- 76

Gid den faae Skam

Aria

Gid den faae Skam der slaaer i Dag
Een Rynke paa sit glatte Pande-Skind,
Den var jo gal, der fandt Behag
I det, der plager kun det arme Sind,
Nu seer jeg grandt,
Det Ord er sandt:
Verden er
Som enhver,
Tager sig dens Væsen Nær.

Hvor mange have, hvad de vil,
Og nende ey at nyde noget got,
Men tit maaske de spare til
Et Drog - der gjør dem kun i Graven Spot.
Hvad hialp det, at
Mand Dag og Nat
Sleed sig tret

Og ey met
Døde bort, og blev forgiet.

Hvor mange sørger kuns, fordi
De kan ey meer, end de behøve, faae!
Og føyed Himlen dem deri,
Da skulde heele Verden knap forslaae;
O Giærig Flok!

77

Vi faae vel nok
I en Klud
Om vor Hud,
Naar vi skal af Verden ud.

Hvor mange stræber kuns at faae,
Een fattig Titel for en Penge Sum?
Den vil ved høyre Side gaae,
Som mangan gang er baade blind og dum,
Men lad dem gaae
Og tænke paae,
At vi skal
Uden Val
Jevnes i den mørke Dal.

Du har imidlertid kun Støv,
Kun Skum og Skygge, usle Verdens Ven,
Dit Velstands Blomster som et Løv,
Kand hastig falde af, og smulnes hen,
Saa est du dog
Een Giæk, et Drog,
Som ey veed
Ret Beskeed,
Om din Foed i Løbet glead.

* *
-- 79

Indskrift paa en Tavle i Køng Kirke over Morten Stubs Svigerforældre Christopher Hansen i Stormgaard, d. 1715, og Hustru Kirsten Pedersdatter, d. 1730.

Corona Iustitiæ

**Her nedent under huiler y Herren dend agtbare og velforstandige
Mand. nu salig hos Gud Christopher Hansøn som boede her y
Stormgaard og døde A° 1715 y sin Alders 50 Aar.**

**Med sin y Livet kiære Ægtefælle dydig og Gud Elskende Matrone
Kirsten Pedersdatter som døde A° 1730 i hendis Alders 71 Aar.
Deris Legemer, som her er under jordet skal paa Guds store Dag
tillige med Siælene Blive overhimlet.**

Paa denne Steen de Naune staa
Som Gud til Siælebaade paa
Dend Huide Steen lod skrive
Fordi de eet var begge toe
I Herrens Frygt i Bøn i Troe
Og Ægte Pagt i Live
De elsket Gud hand dem i gien
Hvorfor hand dem herfra tog hen
I Engle Choer og Sæde
Lev Læser lev kun ligesaa
Saa kand du og med dennem naa
Guds Himmel Havn og Glæde.

Brude-Vers til Msr. Johan Klugh, og Jfr. Johanne Ehrenreich, den 1 ste Maj 1733

Endog til Brude-Seng er Middel-Veien sikker,

Den fører glat forbi de skiulte Stød og Strikker,
Den gaaer saa lige frem til fælleds nøysom Stand,
Ja gjør af skiønsom Karl en ret lyksalig Mand.
Den blinde Lyst gaaer vild paa to Slags vrang Veie,
Den løber uden om den kiære Velstands Eie;
Blant dem, der for dum Tid gik ud paa Frieri,
Har den, der vel kom hjem, kun været een af ti.
En fik en Stads-Møe hjem, hans Lehn-Stoel blev en Trone,
Der sad hans Huus-Prindses med kostbar Kniplings Krone,
Hans Theeskee blev et Spiir, hvormed den Eenevolds-Brud
Først viste Guld og Gods, og siden Manden ud.
En Anden fik en Soe, som bar et snavset Smykke,
Et Flette-Baand af Guld, En Krands af skiden Lykke,
Hans Huus blev Svine-Stie, fordi den Brud han fik,
Utoet selv hver Dag med Lyst i Skarnet gik.
Den Tredie fik en stolt saa strunk, som store Casse,
Hun paastod Rang og Sted blandt dem i første Klasse;
Her saae Astronomi en Himmel ganske ny,
Hvor Konen var en Soel, men Manden blev en Sky.
Den Fierde fik en Gaas, og den var intet bedre,

82 End en af dem, der gaae med bare Duun og Fiedre,

Omsider nød hun dog en Kones Rang og Ret,
Alene for hun gik med Axel-Skerv og Set.
Den Femte fik en skrap, en kiæbestærk Heltinde,
Hun førde Ordkrig tit og kunde altid vinde,
Hun hængde Manden strax en Taske-Laas for Mund,
Saa tit hun raabte høyt: hold Fløs din dumme Hund!
Den Siette fik en Blok foruden Maal og Mæle,
Hun lod ei nogen Tyv sit Hiertes Mening stiaele,
Hun lod vel Manden see hun rørte Laar og Been,
Men andre tænkte vist, hun var af Stok og Steen.
Den Syvende han fik kun Øret af en Pige,
Hun lod sig alle Ting af alle Sladderer sige,
Hun hørde hvad der laae paa Naboe-Kones Fad,
Men glemte midlertid at lave selv sin Mad.
Den Ottende han fik en Kræsen opfød Lisgen,
Hun fandt ei Smag i Snak, men i sin lekkre Bisgen,
Paa rare Retter Mad gik hver Dags Gierning ud,
Til Mandens heele Pung var krøben i hans Brud.
Den Niende han fik saa sinderig en Qvinde,
Hun havde sexten Sind, og sexten Siæle inde,
Nu stod hun i sin Stads, nu laae hun ned i Skarn,
Nu var hun alt for klog, nu var hun som et Barn.
Nu sprang hun galt omkring, nu sad hun som en Stytte,
Nu gav hun ingen Mad, nu Kræs til ingen Nytte;
Saa blev hun hver Minut en Fløi for hver Slags Vind,
Et Uroe i sin Sjæl et Veir-Glas i sit Sind.
Men søde Jomfrue-Flok! her bør slet ikke tænkes,
At Egte-Pigers Roes ved slige Udskud krænkes;
Her lastes ingen god, her vises kun hvori
En Frier fordum Tid gik vild paa mangan Sri.
Det jevne Middel-Spor kan kaldes Dydens eget,
Man treffer uden om forlidet og formeget;

83

Vor Brudgom spurgde Vei, han saae sig net i Speil,
Saa fandt han saadan en, hvoraf de Ni gik feil.

Gid hver nødtørftig Karl maa faae saa fix en Pige,
Og hver elskværdig Møe saa kiæk en Mand tillige,
Gid Brude-Parret naae sit Haab i kiærlig Favn,
Det ønskes af en Ven i Kongens Kiøbenhavn.

* *
-- 84

Kiærligheds Alphabet

Min eene kiære! skal end vor Samling ikke skee
Du maae Dog lære min Elskovs A. B. C.
Her bogstaveres i Sandhed uden Sviig
Min stand er din, og din er min, L. I. G. siger liig.
Vor Liighed sigter til ingen blind forvirret Lyst,
Som Du ey svigter, saa vakler ey mit Bryst;
Stav og leg sammen paa Hiertets Fibel Bret;
A. E. R. ær, L. I. G. lig, sig ærlig! men det ret.
Vor ærlig Meening i begge Hierter har sin Grund
Til fast Foreening med troefast Haand og Mund
Læs ret og rigtig: jeg er og bliver dig
Liig, ærlig, kiærlig, vil du meer, saa lev, og Døe med mig.

* *
--
85

Oprigtighed, min Fryd

Aria

Oprigtighed, min Fryd
Oprigtighed, min Fryd!
Usminket ædle Dyd!
Din Deylighed er skiær,
Den tindrer fiern og nær;
Ja, hvor du yttre dig,
Maae Falskhed skamme sig.

Din Tale den er meent,
Dit Løfte holdes reent;
Lad møde hvad der kand,
Dit Væsen holder stand,
Det gives ey til Priis
Ved Fordeel og Forliis.

Din Taushed holder tet,
Din Mund løb ey for let,
Man tør betroe dig trygt
Sin Sag, sin Sorg, sin Frygt.
Thi du forbander den,
Der raaber: ærlig Ven.

86

Du kiere Dyd! bliv min;
Jeg er Liv-egen din;
Men hvo kand viise mig
Hvert Bryst, der huser dig?
Blint vælges eet af to,
Gud veed, hvem jeg kan troe.

-----87

Eet Roeligt Sinds fornøyelige Tilstand

Aria

Jeg lever jevnt fornøyet foruden stoere Ting,
Min Foed er Ubemøyet og frie for høye Spring;
Ved Jorden er jeg Fød,
Ved Jorden har jeg Brød,
Alt vel og Nok, jeg nøyes, jeg nøyes til min Død.

Lad Hovmod ikkun flyve til Høyheds Firmament,
Ærgierrighed maae klyve til ære Ufortiænt,
Naar Lykkens Torden-Skrald
Bestormer høye Hald,
Saa sidder jeg i Dalen og seer paa andres Fald.

For mig maae Vellyst svømme i Honning Dag og Nat,
Lad Daarlighed i Drømme faae Glæde-Skyggen fat,
Naar Lysters usle Træl
Vil Gremme sig ihiel,
Saa glædes jeg ved lidet og lider meget vel.

88

Lad Gierrighed kun grave ja vraadde efter Guld,
Lad Karrighed kun have sit Gjemme Proppet fuld,
Naar hiin har slidt sig varm,
Og denne giort sig Arm,
Saa leer jeg ad dem begge fornøyet uden Harm.

O Nøysomhed min Ære! hvis Magt er din vel liig?
Ved dig kand Ringhed være ret Agtet, Glad og Riig,
Forbliv min Vandrestav,

Skriv siden paa Min Grav:
Her hviler en lykkelig, trods Lykkens Laan og Krav.

* *
-- 89

Bestandighed er rar

Aria

Mel. Vor Afskeeds Skaal er suur &c.

Bestandighed er rar,
Den Sandhed seer man klar,
En Mund kand trykke tet,
Et Hierte glippe let;
Tit fløy et Venskab hen,
Kuns Navnet blev igjen.

Bestandighed er stærk
I hvert et vigtigt Værk,
Den holder Alting ud,
Kuld, Hede, Regn og Slud,
Den staaer saa klippe-fast,
For store Bølge-Kast.

Bestandighed er kier,
I Fryd og Sorg især,
Da skiønnes best paa een,
Hvis Ærlighed er reen,
Hvis Hierte lider med,
I Uheld og Fortred.

90

Bestandighed er skøn,
Dens Ære-Krands er grøn,
Dens Væsen er min Lyst,
Dens Tempel er mit Bryst,
Der offerer Hiertet sig,
Til den, der elsker mig.

* *
-- 91

Trofasthed er den Dyd, jeg søger

Trofasthed er den Dyd, jeg søger
Den Dyd, du svarer mig, er rar;
Det er just det, min Sorg forøger,
Jeg selv det ofte merket har;

Hvor skal jeg derfor finde den,
Som er og blier en trofast Ven?

Vil jeg blant Fruentimmer lede,
Den der at finde neppe var,
Blant Mandfolk er vel mange rede,
At give mig strax dette Svar:
See! hun i mig skal finde den,
Som er og blier en trofast Ven?

Men ach! gid ingen derpaa bygge!
Slig Svar ikkun et Mundheld er;
De fleste saadant Løfte rygge,
Og sig strax om en anden seer;
Hvor skal jeg derfor finde den,
Som er og blier en trofast Ven?

92

Hvad er vel Sølv og Guld i Eye?
Hvad nytter Glimmer-Pragt og Stats!
Mod Trofasthed det kand ey veye;
Ney, imod den er det kun fias,
Jeg kuns lyksalig kalder den,
Som eyer een ret trofast Ven.

Mig Høyhed, Riigdom ey kand gavne;
Hvad skiøtter jeg om Deylighed?
Naar Trofasthed jeg dog maae savne;
Jeg af alt dette da er kied;
Mit Ønske staaer ikkun derhen,
At finde een oprigtig Ven.

En trofast Ven at kunde have,
Det Held med rette kaldes bør
En uskatterlig Lykkens Gave,
Hvorfor jeg saadant Ønske gjør:
Ach! gid jeg snart maae finde den,
Som er og blir en trofast Ven!

* *
-- 93

Spring, Hierte! spring forbi de Døre

Spring, Hierte! spring forbi de Døre,
Som for din Attraa aabne sig;
Lad ey dit svage Øre høre
Det, din Natur fortæller dig,
En Tanke tit i Eenlighed
Dig siger det, du før ey væd;
Men lad ey Tanker Tøylen faae!
At du ey skal fra Banen gaae.

Hold ey uskyldig Lyst for syndig!
Dog, gjør Forskiel paa Tidsfordriv;
Viis dig oprigtig, dydig, yndig,
Men intet tvungen Væsen giv!
Antag ey hver i Venskab, som

Du ey ved Prøve veed, er from!
Thi Venner tit forstille sig,
Som søge at forraade dig.

De Gamles Raad hold udi Ære,
Lad dem en Regel være dig!
Du af de gamle Folk kand lære,
Den Dyd, som gjør dig lykkelig.
Hold Tungen i en stadig Tvang!
Du veed, man sig saa mangen Gang
Fortale kand, og derfor maae
Din Tunge flittig passe paa.

94

Vær i din Omgang varsom, kierlig,
Viis dig beleven, ey for fri!
Vær i din Tale ganske ærlig,
Og elsk ey noget Hykleri!
Gjør ey urimelige Spring,
Men skik dig udi alle Ting!
Saa vil jeg vist forsikre dig,
At du skal blive lykkelig.

* *
-- 95

Det rette Venskabs Kiendetegn

Aria

Hierte Ven! vi ere lige,
Som Du er bestandig til,
Du har lovet ey at svige,
Skee for resten, hvad der vil!
O du maae
Selv tilstaae
Saadant holdes kun af faae.

Skal jeg friste større Fare,
Sveve mellem Liv og Død,
See da ere Venner Rare,
Som man kiender best i Nød;
Har Du Mod?
Ærligt Blod
Til at staae og holde Foed.

Vil min Lykke viise Hælen,
Vender Armod mig sin Taae
Trænger Mangel ind til Siælen,
Reeder mig een Seng af Straae,
Mon jeg tør
Ved Din Dør
Vente, hvad du kan og bør?

96

Fæster Svaghed mig til Sængen,
Skal jeg blive Skind og Been,

Visne som en Urt i Engen,
Stinkende for mangen een,
Kand du der
Komme nær,
Have en Ælendig kiær?

Hierte Ven saa bør det være,
Denne er vor felles Pagt,
Den skal findes værd at ære,
Naar den tages vel i Agt,
Gid den maae
Varigt staae,
Prøven ønskes ey at naae.

* *
-- 97

Uskyldig Tidsfordriv jeg har

Mel. Ak Frihed, ædle Friheds Stand etc.

Uskyldig Tidsfordriv jeg har
I Dands, Musik og Sang,
Naar andre helst til Glasset tår,
Jeg springer Stuen lang;
Klaver jeg elsker i mit Sind,
og lægger mest paa samme Vind;
En Aria jeg synger tit,
Melankoli gaaer qvit.

Lad visse Folk mig laste da,
At jeg for lystig er;
Og lad dem mig kun raade fra,
Det som jeg haver kiær;
Jeg dog imedens jeg er til,
Vil bruge saadant lystig Spil,
En Dands, en Sang og et Klaveer,
Det er dog min Plæseer.

Naar andre søle sig i Drik,
I Viin og Brændeviin,
Saa har jeg jo en bedre Skik,
End de, som Circes Sviin,
Der drikke, mens de svælge kan,
Og vælte sig i Skarn og Sand.
Bort med den Levemaade, som
Gjør svag og Pungen tom.

98

En anden Skøgen haver kiær,
Som frit tilbyder sig,
For alle, som med Penges Værd,
Vil hende gjøre rig;
Jeg derimod ei giver hen,
En Hvid til slig enhver Mands Ven;
Jeg elsker det, uskyldigt er;
Min Ære haver kier.

Lad andre prægtig klæde sig
I Fløiel, Silke, Moer,
I Sølv og Guld, saa ypperlig,
I Netteldug og Floer;
Jeg gaar da helst i det jeg har,
Og altsaa mine Penge spår;
Den Mode jeg ei følge vil,
Men passer kun mit Spil.

Hiin kneiser af sin Karakter,
Som han uværdig bar,
Og andre over Skuldre seer,
Dog er han selv en Nar,
Thi al hans Attraa gaar der hen,
At han en ny kan faae igjen,
Saa plages han af Hovmods Aand,
Er Slave af dens Baand.

99

Jeg er da mere frank og fri,
End slige Giække, som
Vil gaae i slavisk Liberi,
Og under Herredom;
Jeg spiller, synger, dandser, gaaer;
Saa tit jeg det i Sinde faaer;
Forresten er jeg ganske fri,
For Lysters Tyranni.

* *
-- 100

Jeg har kun Dyden kiær

Aria

Mel. En ærlig Ven er rar etc.

Jeg har kun Dyden kiær,
Den blinde Elskov driller,
Den volder Hiernen Griller,
Ja Hiertet Vee i sær,
Jeg har kun Dyden kiær;
Jeg saae jo andre bygge
Paa en og anden Skygge,
Men Fundamentet gleed,
Og Elskov selv fald Ned.
Oprigtig Dyd! Din Klippe
Kand aldrig aldrig Glippe,
Paa den gaaer Ønsket op
Til Glædens roelig Top.

Saa staaer en Ædel Siæl
Ind præntet i min Tanke
Lad heele Resten vanke,
Og vende mig sin Hæl
Saa staaer en Ædel Siæl;
Bort Skiønhed, som har Pletter
Bort løse Ords Rakter,

Bort Pralen med dit Skrald!

101

Bort Stolthed med dit Fald!
Elskværdighed dit Minde
Har alt mit Hiærte Inde
Thi Siælen vidner her,
Du est mig eene kiær.

* *
-- 102

Du deylig Rosen-Knop

Mel. En ærlig Ven er rar &c.

Du deylig Rosen-Knop!
Lad mig dig ret betragte!
Hver Mand maae dig jo agte,
Naturen har nedlagt
Hos dig al Konst og Pragt;
De fiine farved' Blade,
Os i Uvished lade,
Om ey en ziirlig Dragt
Indtager meer end Pragt;
De Blade gjør saa mange,
Smaa Labyrinthers Gange,
Og dufte Luften op;
Du deylig Rosen-Knop!

Men ak! du visnede,
I gaar saae jeg med Glæde
Dig paa dit Torne-Sæde;
Jeg brød dig af, men see!
I Dag du visnede;
Din friske Farve svinder;
Dit matte Rødt mig minder,
Din Herlighed forgaaer;
Din Skiønhed Ende faaer;

103

Naturens Mesterstykke;
Ach, hvor er nu dit Smykke?
I Gaar du blomstrede,
I Dag du visnede.

Kom, Phillis! kom og see,
Min Rose paa dig kalder;
Din Skiønhed eengang falder;
Kom, Phillis, kom og see!
Betragt dit Billede!
Alt hvad man deyligt finder,
De rosenrøde Kinder,
Den Mund, den Deylighed,
De Øynes Munterhed,
Den nette Krop og Hænder,
Som sig hvers Gunst tilvender,

Forgaaer; kom, Phillis! see!
Betragt dit Billede!

Een Skiønhed evig staaer,
Som ey for Tiden falder,
Og ey for Aar og Alder;
Men Evigheden naaer,
Een Skiønhed evig staaer;
See, Phillis! det er Dyden,
Stræb efter den i Tiden!
At og en deylig Aand
Sin Bolig ligne kand;

104

Lev til din Skabers Ære,
I Dyden hans at være!
Naar alting da forgaaer,
Din Skiønhed evig staaer.

* * *
--- 105

See, Skiønhed er en Skat

Mel. En ærlig Ven er &c.

See, Skiønhed er en Skat,
Som Elskovs Ild opløder,
Og hæftig Længsel føder;
Hvo nægter dette, at
Jo Skiønhed er en Skat?
Men paa den Skat at bygge,
Der svinder, som en Skygge,
Kand kaldes taabeligt;
Man let beviser sligt,
Naar Alderen tiltager,
Og Livet ikke smager,
Man siger da, god Nat!
Til denne Skiønheds Skat.

Bemidlet Stand er god,
Den Ære-Krandser fletter,
Med Lyst og Fryd dig mætter,
Den groer paa Lykkens Rod;
Bemidlet Stand er god
Hvem som den har i Eye,
Maae nøye overveye,
Den meget uvis staaer,

106

Ved Ild og Søe forgaaer,
Ved Røver-Haand bortsvinder;
Du deraf let befinder,
At den ey fæster Fod,
Skiønt Standen selv er god.

See, Dyden agtes ey,

Den sig i Armod klæder,
Frimodig dog fremtræder,
Og gaaer sin lige Vey;
See, Dyden agtes ey.
Skiønt den det Fortrin haver,
For alle andre Gaver,
At den ey skades kand,
Af Ild, Rov, Rust og Vand.
Ney, den sin Farve holder,
Skiønt Verden Stød den volder,
Og Steen er paa dens Vey;
See Dyden agtes ey.

Du bliêr min beste Brud,
Hvortil jeg helst vil beyle;
Skal Skiønhed, Rigdom feyle,
Se, Dyden holder ud,
Den bliêr min beste Brud.
Ey pialtede Vanlykke,
Ey Lykkens Gylden-Stykke,
Gjør den Foranderlig;

107

Den stedse viser sig,
Beständig tro og ærlig,
Gudfrygtig, viis og kierlig.
See, Dyden holder ud,
Det blier den beste Brud.

* *
-- 108

Skal Dahlens Lillie af Foragt

Skal Dahlens Lillie af Foragt,
Ey agtes Rosen liig?
Skal den i ald sin Purpur Pragt,
Ey mindste bryste sig?
Da begge i sin Herlighed,
Kuns Markens Blomster er,
En liden Tid de varer ved,
Saa findes de ey meer.

Snart kand en liden Kaste-Vind
Dem begge gjøre Skaar;
Snart Storm og Uveyr falder ind,
De da ey meer formaaer;
Hvis Ormene paa Roden vil
Dem hæftig taste an,
Da blír ey Stammen mere til,
Som Frugter bære kan.

Saa skal du og, o Menneske!
Betænke hvad du er,
Var du endog blant dem at see,
Som Ærens Purpur Bær;
Dit Blomster til en Tid bestaaer,
Hvis Pragt dog falder af,

Din Herlighed omvexles, naar
Du lægges i din Grav.

109 * * -- 110

Medgangs Ven har lært at smiile

Aria

Mel. Zweifle nicht mein Wehrtes Leben.

Medgangs Ven har lært at smiile,
Naar min Sol er høy og bliid
Men saa snart den gaar til hviile!
Kaster Spodskhed Nacken hid.
O! du Svale føyter bort,
Naar min Dag er kold og kort.

Eed paa løffter, Troe og Love
Høres nock af slibrig Mund.
Tillid staar saa tit i Vove
Paa en Muur foruden grund
O! du Rørstilck har et Kneck,
Skøndt du synes uden Breck.

Verden har forgyldt sin Pille:
Verden skiencker giffit i Viin:
Verden kand saa høflig drille:
Verden er saa falsk som fiin.
O du Slange! Brod og Mord
Sticker i dit sledske Ord.

111

Klog oprigtighed bær Priisen;
Thi den holder fod og Stand
Midt paa Bølgen midt paa lisen,
Midt igiennem Ild og Vand.
Søde Phoenix! Medgangs Ven
Jeg er ævig din igjen!

* * -- 112

Som en nøysom jeg foragter

Aria

Som en nøysom jeg foragter
Lykken selv og aldrig tragter

Efter meer end daglig Brød;
Nøysomhed kan eene gielde,
Meer end Rigdom Lyst og Vælde
Nøysomhed har ingen Nød.

Daarers Guld og grønne Skove,
Hindrer dem kun fra at sove;
Just for meer, vil altid meer:
Giør en Klog sig nogen Tanke
Her i Verden for at sanke:
Støv og Aske, Dynd og Leer.

Andre maae ret gjerne være
Meer end jeg i Agt og Ære,
O! Hvad Hielp er Stand og Rang
Hielm og Skiold vil intet sige;
Thi vi bliver alle lige
Naar vi gaaer ald Verdens Gang.

113

Lad de Kiælne gaae og græde,
For en lumpen Verdens Glæde
Maales dem ey daglig til;
Ingen selvgiort Sorg og Smerte
Skal regiere i mit Hierte,
Skiønt jeg har ey hvad jeg vil.

O! saa vil jeg altid blive
Nøysom, men jeg er i Live,
Og kun lee ad Lykkens Gunst;
Hvo som mig gjør dette efter;
Skal forøge Liv og Kræfter,
Ved sin uforsagte Kunst.

* *
-- 114

Er mit Hiem end ey saa nær

Under egen Melodie.

Er mit Hiem end ey saa nær,
O! vi samles dog en Gang,
Denne Samling er saa kiær
At min Vey ey falder lang;
Haabet flytter selv min Fod,
Haabet letter Sind og Mod,
Haabet korter Længsel,
Haabet trodser Trængsel,
Haabet gjør min, gjør min Skiæbne god.

Møder mig en hastig Vind
Et Slags Blæst blev aldrig ved;
Træffer Slud og Hagel ind,
Kule-Veyr gaaer over med,
Ligger Ormen for min Taae,
Fra hans Leye vil jeg gaae.
Skal min Fod end tørne

Midt paa Steen og Tjørne,
Maalet bliver, bliver dog at naae.

115

Stamper Grovhed mig imod,
Fiinhed bliver mit Gevæhr,
Viser Barskhed hidsigt Blod
Den skal finde Kiøling her.
Lurer Lumskhed paa min Stie,
Snidighed kan gaae forbie;
Den der vil bedrage,
Skal mig ey behage;
Men faae selv, faae selv sin Løn deri.

* *
-- 116

Haab ikkuns! Haab kuns! bekymrede Hierte

Haab ikkuns! Haab kuns! bekymrede Hierte
Bange Tungsindighed føder kun Qval;
Endelig endes dog eengang din Smerte;
Du skal indtræde i frydefuld Sahl;
Nætternes Uroe forøges af Sorgen,
Endelig svinder den daglige Harm;
Endelig, endelig gryder den Morgen,
Der i Fornøylighed holder dig varm.

Roserne altid de Torne bedækker,
Haanden tit stikkes, naar man dem taêr fat;
Faren, man forudseer, ofte forskrekker,
Vandrende derved i Tvivl bliver sat,
Hever sit Forsæt, sin Reyse vil ende
Ved sumpig Dahle og grusomme Field;
Naar man er ferdig paa Veyen at vende,
Haabet da siger: far fort! du gjør vel.

Altsaa, mit Hierte! lad Sorrig og Kummer
Aldrig forhindre dig udi dit Haab!
Thi, naar om Natten du hviler og slummer
Vogner du ofte med frydefuldt Raab,
See! det er Haabet dig fører i Munde
Denne Fortrøstning, at Timen er nær,
Himlen besluttet har, dig at forunde,
Fordi du haaber, alt hvad dig er kiert.

117 * * * 118 * 119

**Ægteskabs Seddel for Anton Ulrich Hansen og
hans Kiæreste Anna Jens-Datter, da de reyste
fra Ærrøes Kiøbing til Vuderup-Gaard i**

Tranderup Sogn paa Ærrøe

Nærværende Anton og Anna hans Bruud
har ærlig i Kiøbing holdt Brøllupet ud,
der sadde trehundrede Siæle i Rad
og fik overflødig af Viin og af Mad
jo meere de tæred, jo mere de fik,
og det er Jens Clausøns sædvanlige Skik;
derover beklaged sig mangen en Giæst,
han sloeg ey for Tiden sin Mave paa Læst,
jeg selv var i Klemme, tilsidst blev jeg frie,
der Lommen stoed Munden i Retterne bie
ja Bruden maae tilstaae, at førend hun slap,
blev Livet forsynet, og Trøyen for knap:
For Resten har Anton og Anna saa vel
forholdt sig, at ingen med Føye og Skiel
kand nægte, hvad Skudsmaal der gives enhver,
som haver sin Næste paa Bolsteret kiær,
et Barsel og Kirke-Gang staaer kun til Rest,
sligt meldes den hæderlig Tranderup-Præst.

af Ærreskiøbing d. 7de Juli 1738.

A. Stub Medhielper ved Ordet (L. S.)

120 ^{**} 121

Overskrift over P. Clausens Kramboe i Ærøeskiøbing

Her holdes Vare fal paa gammel ærlig Viis,
Med Bonitet i Kram, med Billighed i Priis;
Min Ven kom ind! besee, beting, betal, kun rigtig,
Saa er du mig, jeg dig forresten intet pligtig.

^{**} 122

Den kiedsom Vinter gik sin gang

Aria

Den kiedsom Vinter gik sin gang,

Den Dag saa kort, den Nat saa lang
Forandrer sig
Saa lempelig;
Den barske Vind, den mørke Skye - maa flye;
Vor Kakkellovn saa eene staaer,
Og hver Dags Kolde syge faaer;
Den tykke Vams, den foret Dragt
Er alt hengt hen, og reent foragt,
Og Muffen er tillige giemt - og glemt;
Mand frygter ey, at Snee og Slud
Skal møde dem, som vil gaae ud;
Thi lad os gaae
At skue paae,
Hvor smukt Naturen sig beteer - og leer.

Ach see hvor pyntet Soelen gaaer
Med lange Straaler i sit Haar;
Den varme Krands
Er rette Kands
For alle Ting, som nu maa grye - paa Nye;
Det klare, lyse Himmel Blaae
Er værd at kaste Øye paae;

123

See Fuglene i Flokke Tal
I Luftens viide Sommer-Sal,
De holde snart hvert Øyeblik - Musik;
De kappes daglig toe og toe
At bygge hvor de best kan Boe,
Her flyver een
Jo med sin Green,
Een Anden Sankker Haar og Straae - saa smaae.

Ach See! hvor tegner Marken Vel
For Bonden heele Verdens Trel,
Hand leer fordi
Hans Slaveri
Skal endes med sin Frugtbarhed - i Fred,
Hist gaaer de kaade Lam i fleng
Og spøge i den grønne Eng,
De knæle med en Hiertens Lyst
For Moders mælke-fulde Bryst,
De qvægnes ved den søde Taaer - de faaer.
Hist vogter Hyrden Qvæg og Korn;
Et Hunde-Biæl, en lyd af Horn.
Er ald Hans Spil;
Men hører til,
Hvor smukt den Skov ham svare maae - der paa.

Ach see et meget yndigt Syen
Paa Skovens grønne Øyenbryn,
Den høye Top
Skal klædes op,
Og Vaaren pynter Bøgen ud - til Brud.

124

Naar Solen brender som en Glød,
Og stikker Ild i Barm og Skiød,
Da har mand jo bag hvert et Blad
Abscondsel for sin Matte Rad.
Her smager Thee og et Glas Viin - fra Rhin,
Imidlertid man faaer at see
Et ret naturligt Assemblee,
Hver Fugl har stemt
Sit Instrument,

De raske Dyer vil Danse net - og let.

Ach see hvor Speyle klar og glat
Den søe dog er i Lave sat,
Det er jo som
At Soelen kom
Kun for at see sit Skilderie - deri,
Den Fisk, som stak i Dynd og Skarn,
Og slap fra Frost og Fange Garn,
Hand faaer nu atter Moed og Liv,
Og spøger frit i Rør og siv,
See hist, hvor stolt hans Finner gaaer - og slaaer.
Nu lirrer Frøen med sin Mund
Imod den søvnig Aften Stund,
Jeg tænker Paa
Mit Hviile-Straae
Og ender min Spadsere Gang - i Sang.

Saa er da Himmel Jord og Vand
Opmuntret ved min Skabermænd,
Jeg gik omkring
Blant Tusind Ting,

125

Guds Forsyn spores ved Enhver - i sær.
Bekymret Siæl! saa seer du dog,
At Alting staaer, i Herrens Bog,
I hvor det gaaer, saa veed jeg grandt,
Mit Navn staaer tegnet deriblandt;
Gud kommer vist min Tarv ihu - end nu,
Hand Rammer nok den rette Tiid
Da Himlen den skal blive bliid;
Jeg tør maaskee
Vel faae at see
Min Vinter blive til en Vaar - i Aar.

* *
-- 127

Man har for nylig hørt Kanoners hule Torden

Poeten Stubs Vers over Løwenørns Død

Man har for nylig hørt Kanoners hule Torden
At rumle midtudi vor stille Luft i Norden,
Man spidsed Øret strax, og saae sig nøie om,
Og blev paa Timen vaer, at flygtig Fama kom.
Den kom bedrøvet frem med Flor om Fod og Vinge,
Den lod kun sin Basun i duse Toner klinge,
Den holdt i venstre Haand et Vaaben fuldt af det,
Som gjør en Kongens Mand til Rigets Gavn complet.
Man saae Forsigtighed paa Hielmen at betragte
I Viisdoms Perspektiv, hvad Tid og Fremtid bragte,
I Skioldet stod af Guld et Hierte, som en Glød,
Med denne Overskrift: vor *Løwenørn* er død.
Den brave *Løwenørn*, tog Fama paa at mælde,
Til hvilken en Monark sig sikkert kunde hælde,
Den Mand der stod i Fred og Feide, kiæk og tro,

Er alt i Dag med Sorg ledsaget til sin Ro.
Forsigtig Klogskab gik ved Ligets høire Side,
Og lod saa salt en Strøm sit klare Øie bide;
Retsindighed gik næst, og anked just derpaa,
At hendes ægte Mand i denne Kiste laae.
Men næst bag Liget kom en Søn, en Søn alene,
Bebyrdet først og sidst med Sorgens tunge Stene,
Dog før Besvimelsen bemestred sig hans Barm,
Kom kronet Naade til, og rakte ham sin Arm.

128

Jeg burde intet for Posteriteten dølg,
Af denne Sørgefærd og usædvanlig Følge
Thi Dannerkongens Mænd med fleer af Stand og Rang
Betegnede en Sorg ved Sviten, som var lang.
Da Liget nu var sat, stod selv Bellona rede,
Og zired Kisten med sit Sværd foruden Skede.
Men samme Øieblik, som Pallas dette saae,
Blev strax en Ørnepen ved Siden lagt derpaa.
Derpaa traad Sandhed frem, slog Sløret op for Øiet,
Og da den havde sig for hele Skaren bøiet,
Saa traad den gravitetsk for Liget bedre frem,
Og parentered med Fritalenhed og Klem,
I Herrer! var dens Ord: I brave Mænd og Helte,
Som føre Pen og Sværd ved Øre og ved Belte,
Da hver af Eder er jo Dydens svorne Ven,
Saa veed I, her og blev en Ligemand lagt hen.
Hans Dyd og Dygtighed, Forstand, og skarpe Hierne
Var uden Flatteri en høianseelig Stierne,
Som Potentaterne paa Værdighedens Stoel
Har flyttet op og op til deres egen Soel.
Du stridbar Petrus selv lod Verden see, du yndte,
Hvad danske Vendelbo blandt Russerne begyndte,
Du tændte dette Lys i Naade velfortient,
Og overdrog det til sit eget Firmament.
Du store Frederik, du Mester i at skiønne
Hvor kongeligt det er, hver Dyd især at lønne,
Du muntred Landets Børn, og Dygtighed fik Lyst,
Da *Løwenørn* randt op med Stiernens paa sit Bryst.
Vor store Christian lod ingen Skyer hindre,
At brave *Løwenørn* jo kunde mere tindre,
Her blev hans Stierne stor paa Værdighedens Poel
Ved Naadestraaler fra vor Nordens høie Soel.

129

Den medfødt Kiærlighed til Kongen og til Landet
Brast ud ved venstre Kant i Graad med Blod beblandet
Behiertighed gik næst, dog halv forsagt i Sind,
Den gik, og grubled med sin tapre Haand om Kind
I kan jo ei engang, I Danmarks Fiender nægte,
At denne Mand forstod med Pen saa fix at fægte,
Saa Blod blev spart ved Blæk paa Valplads af Papir,
Og Stolthed knæled dog for Kongens Arvespiir.
I skal da ei engang, I Danmarks Fiender flytte,
Langt mindre fælde ham hans faste Æresstøtte,
Men høres end et Bief af Avinds bidske Mund,
Saa kiændes just hans Dyd paa slig en Følgehund,
Du sultne Giærrighed, du Sinkers Marketender,
Som gaber efter Guld, og samler dig Talenter,
Jeg veed, du alt forhen af Riget er forviist,
Men roes ei, at du her med *Løwenørn* har spiist.
Om nogen fritter dig, jeg veed, at du bekjænder,
At Manden vidste ei at hiælpe krumme Hænder,
At du blev ingen Tid hos denne Herre fyldt,
Der aabned aldrig en Suplik, der var forgyldt

Kort sagt, al Verden maa bekjænde uden Sminke,
Han gik den rette Vei, han blæste af at hinke,
Man saae Retsindigheds den rette Diamant
Hos dem, der glimred paa hans Æres Elephant.
Her blev saa dansk en Mand lagt ned i denne Kiste,
Som Danmark nogentid har eiet, og maat' miste:
Han var en Engel for Monarken og hans Land,
En Løve i sit Bryst, en Ørn i høi Forstand.
Derpaa fløi Fama op, men just i samme Time
Faldt Undersaatterne saaledes paa at rime:
Gid Fader Christian blandt Landets kiække Børn
Maa altid finde sin elskværdig *Løwenørn*,

130

Gid han, der ene fik det store Navn at bære,
Maa blive stor, og stor til Stammens Held og Ære.
Han svinge sig ved Dyd til Værdighedens Top,
Og staae, som Phoenix af sin Faders Aske op.

* *

133

Sørgedigt i Anledning af Christian Stockfleths Hustru Adolphine Christine Rostgaards Død 16. Juli 1740

Da
man spurgte til Thorsinge,
At
Den Høy-Ædle og Velbaarne Frue
FRUE Adolphine Christine Rostgaard,
Ved en salig Himmelfart
Den 16. Augustij Anno 1740
Havde efterladt
Sin allerkiæreste Herre
Den Høy-Ædle og Velbaarne Hr. Justits-Raad og Lands-Dommer
Hr. Christian
de Stochfleth,
i een høybedrøvet Enke-Stand,
Bleve følgende Tanker overleverede til Papiiret
Af
En Pligt-skyldig Client.
Ambrosius Stub.
Imprimatur.
C. THESTRUP.
KIØBENHAVN,
Trykt hos Owe Lynow, Kongel. Universitets Bogtrykker.

134

Vor brave Stochfleth sad forleeden Dag saa eene,
Og savned Hierte-klemt sin u-skatteilig Ven:
Man kunde let forstaae, hvad Manden gik til Meene,
I det hand slog sin Sorg med disse Tanker hen:

1.

Flygtig Liv! men kand man bygge
Paa din Skygge,
Naar den svinder med sin Sol?
Dyden maae jo ofte glide
Allersnarest under Lide
Paa det korte Levnets Pol?
Flygtig Liv! Men kand man bygge
Paa din Skygge,
Naar den svinder med sin Sol?

2.

Flygtig Liv! dit Blomster blegner
Tit og segner,
Naar man vented Frugt og Frøe.
Urten visner, Rosen falder
I den beste Flor og Alder,
Da den maae gaae ud og døe!
Flygtig Liv! dit Blomster blegner
Tit og segner
Naar man vented Frugt og Frøe

3.

Flygtig Liv! mit halve Hierte
Brast med Smerte,
Resten svier til min Død.

135

Ach! hvad maae jeg tidlig finde
Beeskhed i min Rostgaards Minde,
Just fordi hun var mig sød!
Flygtig Liv! mit halve Hierte
Brast med Smerte,
Resten svier til min Død!

Hvor er Bestandighed paa Jordens Bold at finde?
Hvor loed Fornøyelsen sig fast til nogen binde?
Hvor er fra bliden Sol saa blank en Straale kast,
At jo een skummel Skye kand dempe den i Hast?

Den Hiertens Glæde kand paa Lykkens Himmels tindre,
Men bliver Vexel-viis, nu større, atter mindre,
Ja slegter Maanen paa, hvis hæle Ansigt leer;
Men om een føye Tiid saa kiendes det ey mær.

Saaledis gik det her min Stochfleth i sin Glæde,
Hand sad fornøyet paa sit roelig Arve-Sæde,
Fornøyet med sin Deel, fornøyet i sin Stand,
Ærværdig i sin Rang; med eet: En Lyksom Mand.

At Manden kunde nu i sær lyksalig skattis,
Saa lod jo Gud ham ey een Engle-Mage fattis,
Hvis Bryst saa hierte-got, hvis Siel saa Eye-god
Blev største Demant i hans Herligheds Clenod.

136

Jeg mindes end et Glimt af hver en Engle-Mine
Hand nød fornøyet af sin yndig Adolphine,
I det at høy Forstand, et fromt og ædelt Sind,
Stod skildret levendes i Øyne og paa Kind.

Og findis man eenhver sin Ære-Titel pligtig,
Saa tiente denne Siel sin Titel af Oprigtig,
Her fantis Grunden til den gamle Adels Rod;
Thi Ærligheden hos Velbyrdigheden stod.

Hun flytted ey sin Fod et Fied paa Tidens Bane,
Hun gik jo caut forbi hver gængse Verdens Vane:
Men hvo vil undre paa Hun gik saa varlig frem,
Den Stund Hun søgte just et ubesmittet Hiem?

Hun, Hun gik Svagheds Kors taalmodelig i Møde;
Thi Haabet gjorde her de bittre Vande søde.
Hun fandt ey mindste Taar af Beeskhed i sin Skaal,
Som jo var blandet med Guds Trøstes Honning-Maal.

Hun kasted hiertelig Foragt paa Verdens Pralen,
Og satte Priis paa Gud i Gierningen og Talen,
Hun var af denne Troe, sig selv til ævig Priis,
At Verden er et Noll imod een Siels Forliis.

Hun fant slet ingen Smag i nogen anden Glæde,
End den hvormed man kand for JEsu Domstol træde:
Den Glands Hun øyned her af Himlen, voldte, at
Hun ansaa Tidens Dag kun som en langsom Nat.

137

Hun vidste alt sit Liv at vende Verden Hælen,
Ja fandt sit Liv i det Hun søgte Gud i Sielen.
Hun var sin Herres Liv; I sær allene glad,
Fordi de Begge Toe i Levnet fulgtes ad:

O Samling! samlet med en Lighed uden Lige!
Kand nogen høyere paa Glædens Trappe stige,
End de, der var saa vel i Samlingen forseet,
At Begge virkelig foreenedes til Eet?

Kand nogen glædes i een syndig Hob af Penge,
Ja Siele-knyttet ved een Livløs Guld-Klump henge,
Hvad var da ey for Lyst og Himmel-blandet Fryd
I Stochfleths ædle Siel ved Rostgaards Liv og Dyd?

Endnu gik alting vel; hans Sol var ikke dalet,
Hans Blomster var galant med ægte Farver malet,
Hans heele Hiertens Fryd stod alt i frugtbar Flor,
Hvorved hans Lykke blev tilsyne meget stor.

Den dydig Frue blev til Barsel-Sengen færdig:
Her ventedes en Frugt som var sin Stamme værdig,
Her stræbte Moder i fortvivlet Fødsels-Vee,
At Fader kunde faae sit ynskte Barn at see.

Strax blev den første Skye paa Mandens Himmel trekket
Og Lykke-Stiernens Glands ved taaget Vanheld svekket;
Hand frygted alt, som een, der forveys kunde spaae,
At store Steen og Stød i Veyen for ham laae.

138

Her stod saa haard een Smid, her svedte hans Mand-Inde
Imellem Liv og Død for tvende Liv at vinde,
Her var saa svagt et Haab, saa sterkt et Tviflsmaal om
Vel Moder eller Barn med Liv af Striden kom.

Men Fødselen gik an og skilte disse Tvende;
Ja! bragte meestendeel det hele Haab til Ende;
Thi Arvingen, som var til Verden Livløs fød;
Kom frem som Varsel for een halv-død Moders Død.

Lev vel livsalig Nor! vi saae dig død og blegnet,
Dog saae du selv dit Navn i Livets Rolde tegnet!
Du fandt een Fordeel i den salig Guds Behag,
Og bad kun Ævighed, men Tiden ey god Dag.

Dit Legeme laae Liig ved ængstet Moders Hierte;
Men da din Fødsel blev een Liig-færd fuld af Smerte,
Var Sielen alt sin Vey og fandt saa kort en Stie,
Der gik til Himlen selv ald Verden rundt forbie.

Men hvad er det for Larm, der støder i mit Øre?
Her lod sig jo en lyd af ynksom Jammer høre?
Ney see! er dette Vand af Faders Øye øst,
For Barnets Siel den var for Fødselen forløst?

O ney! den første Sorg gik Manden flux af Glemme
Ved det en anden fik ham haardere i Klemme;
Thi knap var første Liig ført ud af Moders Skiød,
At Moderen jo selv laa svanger med sin Død.

139

Her laae en taallig Siel bespendt med sidste Ture,
Ja fandt sin Afskeeds-Tid bag Verk og Vee at lure:
Her stoed een raadvild Mand bespendt i Barm og Bryst
For Døden kom saa nær hans Øynes Liv og Lyst.

Saa dyp dig nu, min Pen, i Tusind salte Taare,
Der flød paa Timen af min Stochfleths Kind saa saare;
Hand krympet sig saa han, da Dødens Voldsom Haand
Greb fat ved Knuden paa det kiære ægte Baand.

Hans matte Rostgaard laae med Aanden paa sin Læbe,
Og kunde knap sin Luft igiennem Halsen slæbe:
Imidlertid saa blev hun meere varm og vaad
Paa Haand, paa Kind og Bryst af Mandens hyppig Graad.

Hvad vil du (var hans Ord) hvad vil du alt saa fage,
Min Engel, flyve bort, ja korte mine Dage?
Hvad iiler du saa fast? O søde! kom ihu,
Vor Samlings-Glæde var ja dog saa spæd endnu.

Betenk, Elskværdigste, hvor ømmelig og nøye
Vi fulgte Begge To hver andris Nik og Øye!
Betenk din Kierlighed, der svigted? om du skrev,
Din Hierte-knyttet Ven saa haardt et Skilsmis-Brev.

Betenk, o Lydigste! vor Faders høye Alder,
Hvor u-fordøkelig din Død hans Hierte falder,
Betenk, o Dydens Barn hvordan vor Moder vil
Dog gremme sig, i fald dit Liv kom noget til.

O stræb, i fald du kand! - - her kunde hand ey meere,
Thi Graad tog overhaand hos ham, saa vel som fleere,
I det at Haab om Liv hos Patienten svandt,
Og hun sig meget nær ved sidste Suk befandt.

Dog gjorde hun sig stærk og taled', skjønt besverlig,
Men taled' over alt bevegelig og herlig,
In Summa: hvad kun sidst fik sagt paa denne Jord
Er nesten fattet ind i disse korte Ord:

1.

Far ævig vel, min Herre, lev i Glæde,
Du var mig kiær, ja kierlig til min Død.
Visk Øyet af, hvor nænder du at græde
Fordi du seer jeg glemmer snart min Nød?
Gud fulgte mig,
Den samme følge dig!
Her er saa mørk
Og vild en Verdens Ørk,
Ja Himlens Stie er trang at træde.
Far evig vel, min Herre, lev i Glæde,
Du var mig kier, ja kierlig til min Død.

2.

Far ævig vel, min Fader og min Moder,
Gud blive dem en Sol i Sorgens Nat.
Gud føre dem paa Verdens høye Floder
I Troens Ark til Himlens Ararat; Gen. 8,4.

Guds Varetegt
Beskandse al min Slegt!
Den blive ved
I Jesu sande Fred
Bevarede for Verdens Noder!
Far ævig vel, min Fader og min Moder,
Gud blive dem een Sol i Sorgens Nat!

3.

Far vel, far vel, du leede Verdens Fængsel,
Nu aabnes dog min deylig Friheds Dør,
Nu lindredes min Siels den lange Trængsel,

Jeg ømmes ey ved nogen Ting som før.
Den usle Pragt
Er ævig reent foragt,
O Gud ske Lov!
Hvad har jeg meer Behov?
Nu raades Bod paa ald min Længsel.
Far vel, far vel, du leede Verdens Fængsel,
Nu aabnes dog min deylig Friheds Dør.

4.

O Herlig Gud! O Fryd! O favre Himle!
Jeg smager alt mit ævig søde Vel!
Jeg seer, jeg seer de blide Engle vrimle
Om HERrens Stoel, hvad bier nu min Siel?
God Nat, nu vil
Jeg lukke Øyet til.
Du Krop! sov hen, 142
Vaag op til Fryd igien, Saa skal du ey af Svaghed svimle.
O herlig Gud! O Fryd! O favre Himle!
Jeg smager alt mit ævig søde Vel.

Saaledes sov Hun hen, det Dydernes Exempel,
Og viiste i sin Død en Preeg af JEsu Stempel,
Ja villig overgav een munter Siel og Aand,
I allersidste Suk til Guds almægtig Haand.

Den overblevne Deel af Stochfleths qvestet Hierte
Fandt stridigste Mixtur af Lindring og af Smerte.
Hand fandt endda saa vildt een Lettelse ved det,
At Troen hafde giort saa haard een Strid saa let.

Hand saae i samme Strid hans halve Liv var borte,
Der maatte i en Hast Taalmodigheden skorte;
Hans Siel blev hart beklemmt, hans Trøstighed forsvandt,
I det ham Rostgaards Død og Dyd i Tanker randt.

O heel bedrøvet Liv! saaledes kand hver time
Eet U-veyr midt udi vor roelig Hav-blik stime!
Saa vendes Velstands Blad! og hvo vil undre stoort,
Om første Spørsmaal blev endnu til Slutning giort.

143

Hvor er Bestandighed paa Jordens Bold at finde?
Hvor lod Fornøyelsen sig fast til nogen binde?
Hvor er fra bliden Sol saa blank en Straale kast,
At jo en skummel Skye kand sverte den i Hast!

Men mageløs Patron! hvor kand
Den største Sorg vel føde
Den mindste Trøst! mon nogen Mand
Har sørget Liv i Døde?
De huule Suk, den heede Graad,
Det heese Skrig kand svekke;
Men kand saa Kraftes-løs et Raad
Een Død af Sønnen vekke!
O ney! min Herre veed jo selv
Det var forgieves Møye

I dette Fald om stridig Elv
End suused' af hans Øye,
Hand veed jo selv, i Jesu Skiød
Er andet for at gjøre,
End laane til een Jordisk Nød
Det himmel-fyldte Øre.
Hand veed jo selv, at Døden er
Een Baade, just for dennem,
Som har haft Gud af Hiertet kier
Det heele Liv igiennem,
Hand veed jo selv; som uden Haab
Maae ingen Christen sørge,
Saa bør man Trøstes-løse Raab
Og ey fra hannem spørge.
Hand veed jo selv, i hvor det gaar,
At lade Himlen raade;

144

Saa veed hand og ved dette Saar
At ømme sig med Maade.
Og over alt: hvad Himlen vil
For Skiebne til os skikke,
Saa skal man tie taallig stil;
Thi U-taal hjælper ikke.
Om Verden gjorde ham Fortred
(I hvad det maatte gielde)
Jeg veed, hand kunde derfor med
Sit Hovet aldrig helde.
Nu lod den fromme Gud en Vind
Af Modgangs Hiørne tindre
Og møde ham: Nu bør hans Sind
Jo krænkes meget mindre?
Vi taaler knap, at een vil slaae
Os lidet Vand paa Armen;
Men hvo forsager ved at faae
Guds Blødnings Regn i Barmen?
Forsøgte Mand! hand tænker vel,
At og hans Skiebne falder
Saa tung for dydig Moders Siel
Og brave Faders Alder?
Men see! De kiender Himlens Vey,
Ja hver en Steen, der møder:
Det er da sikkert, at de ey
Paa Guds Behag sig støder.
O sligt er langt fra deris Skik;
De følger jo saa nøye
Det allermindste Vink og Nik
Af HERrens Haand og Øye?
De selv har bunden deris Smaa
Til Gud paa alle Kanter;

145

De bandt dem op og lod dem staae
Som ranke Himlens Planter.
Hvor kand da Sorgen være stor,
Naar Flid og Omsorg lønnes;
Thi denne Plante blomstres, hvor
De haaber selv at grønnes?
O dyre Siel! til Lykke med
Din Flor i Himlens Lande,
Hvor Livsens Træe bær Frugter ved
De reene Livsens Vande. Apoc. 22,1.2.
Din Velstand stemmer Graadens Flod,
Der har saa lidet gavnet:
Endskiønt man synes derimod

Du blev for tidlig savnet.
Far evig, evig vel! man faar
Dig her i Tiden miste
Og eftertænke hvad der staaer
Til Minde paa din Kiste.

Over-Skrift

Hvad vandt vel Døden her? thi Kroppen slap fra Møye,
Og Søvnens lukte kun et mat og mødigt Øye,
Som sover tet og sødt i Roligheds Paulun,
Til Luften klinger af Guds vekkende Basun.
Hvad vandt vel Døden her? thi Sielen gik med Byttet,
Og blev saa Seyerrig til Fredens-Bolig flyttet.
Ald Verdens Herlighed, hvis Buble er saa tom,
Den lod Hun Verdens Børn med Døden trekkes om.
Hvad vandt vel Døden her! thi Dyden er i Live;
Ved den skal Rostgaards Navn i Agt og Ære blive.
O! lad kun andres Been et Marmor-Minde faae;
Men her vil Dyden selv som Pyramide staae.

146 * *
147

Oversættelse af Rostgaards latinske Digt i Anledning af den kongelige Families Indtog paa Christiansborg 26. November 1740

Toe Rigers Fader Selv og Moder seer mand stige
I Straalet Opgang til en Nyt-aars Morgen-Stund:
De gaâr paa Slottet ind, hvis Pragt skal ene Vige
Hin Zions Sorgen-Frie og Himlens Fryden-Lund.
En Hellig Vielse paa denne Tid forrettes:
Guds Altar søges først med Bønners Heftig Lyd.
Hvornest ved Kongens Bord de danske Herrer mettes
I sær af Kongens og Hans Dagmars Liv og Dyd.
Det Guds, det Kongens Huus er stort, men kand ey romme
De Ynsker, Himlen selv af Norden fyldes med:
Staae Tempel og Pallats til Verdens Fald
skal komme;
Men staae, ô Kronet Slegt, staae fast
i ævig FRed!

* *
-- 148

Jeg lever vel tilfreds

Aria

Jeg lever vel tilfreds,
Med Skiæbnen allested:/:
At ingen gaaer mig over
I Lyst, naar Lykken sover,
Derom slaaer jeg til Veds. - Da Capo.

Jeg leer af Snik og Snak,
Af lumpen Slader-Pak:/:
Reen Sandhed selv bekræfter,
Paa mig end ikke hæfter
Den største Løgne-Klak. - Da Capo.

Jeg leer af Hykle-Smiil
Som har sin skiulte Piil:/:
Mit Bryst har Troskab inde,
Paa den skal ingen finde
Hvor Falskhed skiød sin Piil. - Da Capo.

Jeg leer af giftig Had,
Af Avinds visne Rad:/:
Jeg har min Roe, jeg mættes
Hvor Rang og Rigdom trættes
Med kostbar Viin og Mad. - Da Capo.

149

Jeg leer af al Foragt,
Af Stoltheds Trods og Magt:/:
De Store seer mig mindre;
Men det kan ikke hindre:
Kiækt Mod er uforsagt. - Da Capo.

Jeg leer af Stoltheds Aand
Og Mynt i krummet Haand:/:
Lad gylden Kugler støbes,
Min Pligt kan ikke kiøbes
Til Ondskabs Aand og Baand. - Da Capo.

Jeg lever og jeg leer
Fornøyet hvad mig skeer:/:
Kun den er vel der skjønner
Hvor ilde Verden lønner;
Jeg lever og jeg leer
Fornøyet hvad mig skeer.

* *
-- 150

**Indskrift paa Tavle i Vedtofte Kirke over Hans
Giislef, d. 22. Febr. 1741**

I hvo du er
lad din Tanke stige need i denne Grav
for at besee din egen Dødelighed
betegnet ved en Haandfuld Støv
af
den velagtbare og velfornemme Mand
HANS GIISLEF
fordum Forpagter her paa Brahesholm
født i Giislef 1686 den 24de Julii
opfødt til at tiene sin Gud og Neste
oprigtig i begge Deelee allevegne
giftet paa Søeholm 1726 den 10. April
med den hæderbaarne Matrone
KAREN MØLLER
Forpagter Morten Stubs efterladte
som havde udi ham
en kiærlig Med-Christen
en Enkes Mand
en faderløses Fader
lige til hans sidste Suk 1741 den 22. Febr.
Man saae ham al sin Tid forsigtelig at vandre
Hans Troe, hans Bøn og Flid gik med ham hos verandre
Men Du som fandt ham her om stunder hierte-klemt
Gak hen og see ham der hvor al hans Sorg er glemt.

151 * *
152

Indskrift paa Tavle i Køng Kirke over Morten Stub, d. 12. Maj 1725, og hans Hustru Karen Møller, d. 22. Sept. 1743

Her under og needen for
gientes den Deel der kunde forkrænkes
af det i Livet foreenede i Døden adskilte
i Saligheden samlede Ægtepar
den velagtbare og velfornemme Mand
Morten Stub
fordum Foged og Forpagter paa Søeholm
som først saae Lyset her i Kong 1693 d: 29. Jan:
søgte siden sin Lykke ved Pennen i nogle Aar
erlangede omsider ved Guds Forsyn paa Søeholm
et godt Leve-Brød et godt Ægteskab 1721 d: 23 Maii
allersidst et godt Endeligt 1725 d: 12 Maii
da hand efterlod sig
en hæderlig Erindring et ærligt Naun og Rygte
samt
den hæderbaarne Matrone
Karen Møller
som begyndte Livet her i Kjøng 1693 d: 30. Sept:
og blev i dette Ægteskab Moder til 3 Sønner
Efter de Tvendes Hiemfart fra Vuggen til Himlen
maatte hun med den tredie Søn Christian Stub
saune en Mand og en Fader
begge Deelee fik de begge igien 1726 D: 10. Apr: 153

udi
den velagtbare og velfornemme Mand
Hans Giislef
som i Herren hen sov paa Brahesholm 1741 d: 22 Febr:
og hviler i Wedtofte Kirke needen sit Monument
Hun som en ret Enke satte sit Haab til Gud
Døde i Troen 1743 d: 22 Sept:
og lever nu i den Kærlighed der affalder aldrig.
Gak Leser og betragt din egen Død og Grav
Gak frem paa Livets Vey ved Troens visse Stav
Din Tid har Vinger paa den flyver dog saa fage
O søg din Ævighed som Himlen har tilbage.

* *
-- 154

Over et Dødinghovet

Her seer jeg Tiiden har hver stund mit Liv berøvet
Her seer jeg Varsel for min egen Rad i støvet.
Indprent mig evig Gud en stadig tanke om
Den farlig flygtig Tiid, den visse Død og Dom.

* *
-- 155

Een Drikke-Skaal

til Neuberg,
som var Commanderende General i Fyen
giort ex tempore.

Vor Neubergs Bryst
Har Moed og Lyst
at aabne Ærens Porte;
Hans kloge Tinding blive graae!
Hans hviide Orden blive blaae,
Hans Fiender blive sorte.

* *
-- 157

Drikke-Skaal

Reen Handel og Vandel florere i Landet,
Forsigtighed lykkes ved Roret paa Vandet!
Oprigtighed havne med Gods i Behold!
Velsignelse følge med alle de Vare,
Hvis Eyermand erlig vil unde og svare
Den Told, som bør Told.

* *
-- 158

Til Obr: Leut: Leth

Skal skaalen tømmes ret
for Danmarcks ægte Sønner
hvis Dyd Monarcken lønner
Saa rimes her jo net
Med Oberst Lieutnant Leth?
Hand triner vist og lige
paa Ærens lovlig stige
Hans opgang som mand ved
har ey tryckt andre ned.
Hand ønsker kun at være
sit fædreland til ære.
O bliv da ønske mæt
Hr. Oberst Lieutnant Leth.

*
-- 159

Til Stiftamtmand Stochfledt

Saa stiger dyb Forstand til norske Klippers Toppe,
Og seer sin Ærekrands at hænge grøn der oppe,
Saa har Kong Christian, af egen naadig Drivt
Betroet Troskab selv sit Trundhiems vigtig Stift.
Hr. Stiftbefalingsmand! har denne Grad sin Møie,
Da har den og sin Glands i Nord-Monarkens Øie,
Den Sandhed er jo klar, at Stierners rene Guld
Faae Demant-Smykke paa ved største Frost og Kuld.
Umistelig Patron! mig synes alt han reiser
Til Nordens høie Pynt, hvor Field og Bølge kneiser,
Mit Ønske er til Fields, til Søes, paa Snee, paa Iis,
Gid Stochfledt naae sit Maal, sin Konges Gavn og Priis!

* *
-- 160

Til Major Cremon,

just som han kørte forbi et vist lystigt Selskab
med sin Brud Frøken Lamare,
fra Jomfrue-Closteret i Odense.

Ved Vinen den klare
Erindres vi nu,
At Frøken Lamare
Bør kommes i hu;
Du Closterets Due
Fløy parret herfra;
Af Frøken bliv Frue,
Af Frue Mama!

* *
-- 163

Stadfæst dit Forsyns Verk

Stadfæst dit Forsyns Verk, det huus o fromme Gud!
hvis Grundsten er jo dog, din Medynk og dit Bud
gjør her dend arme rig, paa nøysom siæle Roe
ja lad et himmel haab, i dette herberg boe.

* *
-- 164

Adam var min første Fader

Adam var min første Fader, thi hand haver avlet mig
Synd og død jeg paa mig lader fordi jeg er fød af dig.
Salig fader, mens du kunde blive salig ved din troe
paa vor Christum, kand jeg stunde og til Salighed og roe.

* *
-- 165

Hver tiime er forgyldt

I.

hver tiime er forgylt og viseren tillige
du jord klimp hør engang hvad Guldets her vil sige
dend gyldne time gich, men kommer aldrig mer

II.

Betænkning over Tiiden

Hver Tiime er forgyldt og Viiseren tillige,
Du Jord-Klump! hør engang, hvad Guldets her vil sige:
Den gyldne Tiime Gik, men kommer aldrig meer;
Blev denne Sandhed nu engang til Hierte tagen,
Saa mærkte vi til gavns, hvad Klokken den var slagen.

* *

— —
166

Ordsprog De har det i Ryggen

Af 3 er den eene den anden ey lig,
Een har det i Ryggen i det Hand er Riig;
Een har det i Ryggen i det Hand er stærk,
Een har det i Ryggen af Brud og af Værk,
I Riige! i stærke! o hielper et Skrog,
Saa eenes 3 Meeninger vel i et Sprog.

NB. giort til Statholder Rantzov og Oberst Leutnant Kender.

* *

— —
168

Af tre blev dend ene

I.

Af tre blev dend ene, dend anden dog liig
ved fiire ducater blev stoderen riig
ved fiire ducater blev kryblingen sterk
ved fiire ducater svant ryg vee og verk
her ydes da tusende tach af det Skrog
der nu er som et med sin ryg og sit sprog
i det hand tillige har dend ære at kalde sig
Ambros. Stub.

II.

Taksigelse for den ved foregaaende
Vers forhvervede Gave

Af fiire var ingen den anden ulig,
Af fiire Ducater blev Staaderen Riig,
Af fiire Ducater blev Krøblingen stærk,
Af fiire Ducater svandt Ryg-Ve og Værk.
Her ydes da 1000 Tak af et Skrog,
Der nu er sex eet med sin Ryg og sit Sprog.

169 * *
170

Tiden løber som en Floed

Tiden løber som en Floed
Tiden er som Rihnen:
Aldrig saae mand Rihnen stoed
Ey hvi staar da Viinen
Flyd og Fryd du Rihnske Saft
Gif vor legem Sundheds Kraft
Holger og hans Hedevig
Leve vel og fryde sig.

* 171

**Da vor naadige Kron-Printz 1745 den 7. Julii
kom til Verden,**

blef dette Vers giort om ham i Odense den 10. Julii

Rare Printz toe Kongers glæde
Rare Printz, toe Rigers Haab:
Paa din Vugges purpur Klæde
Brister Ønsket ud i Raab
Lev og bliv fornøyet!
Lev og bliv ophøyet!
Lev og bliv din Kronet Herkomsts herlig Ziir.
Vi og vore,
Smaa og store
Ønsker Dig din Krone, Throne og dit Spiir.

Denne dyrebare Printz døde siden efter.

* 172 *
- 172 - 173

Paa een Flaske, hvori laa en liden Elling i Spiritus med 2 Hoveder

I.

Du lille Ande Noer!
Hvi Døde du saa snart?
Du burde blevet her
Til noget stort og rart;
Men Dette var til deels
Dog alt formeget lovet,
Da lykken føyer dem,
Der fødes uden Hoved.

II.

**Grav-Skrift
over
En Ælling med toe Hoveder,
født 1746 in Junio og forvares paa Apotheqvet
udi Odense.**

Hvi døde du saa snart, du lille Ande-Noor?
Du skulde bleven her i Verden rar og stor.

Dog dette var endda tildeels for meget loved,
Da Lykken føyer dem der fødes uden Hoved.

174 * *
— —

Du lille Andenoer,
Hvi døde Du saa snart?
Hvis Du var bleven stor
Og voxet i en Fart,
Du vilde bleven her
- Saa menes af Enhver -
Til noget rigtigt Rart;
Kun jeg har mine egne Tanker;
Saa, hør da, hvad der vanker:
Ei Lykken Dig det Allermindste loved',
Saasom de føies kun, der fødes uden Hoved.

175

Jeg laver tynd Caffé

Aria

Mel. En ærlig Ven er etc.
Jeg laver tynd Caffé,
Den stærke brænder Blodet,
Den stærke svækker Modet,
Og giver Hierte Vee,
Jeg Laver tynd Caffé,
I Mandfolk! I, der skjønner
At bruge Sundheds Bønner,
I see jo meget let,
At min Maneer er ret;
Men vil Jurister sette
Vor Meening her til rette;
O sligt maae gierne skee
Jeg laver tynd Caffé.

Jeg skienker Tynd Caffé,
Den giver Sindet Kræfter
Og fordrer ey derefter
Præservativ af Thee,
Jeg skiænker tynd Caffé.
Har nogen lyst at Drikke,
Hans Hierte tynges ikke
Hans muntre Sind er frie

176

Fra all Melancholie.
I Sorgens Patienter!
Her findes det I venter,
Her lærer I at lee,
Jeg skiænker tynd Caffé.

Jeg Drikker tynd Caffé,
Frimodig alle Dage,
Trods Grillers farlig Plage,

Trods Hierte-Klap og Vee
Af Stærk og sort Caffé.
Det var da ey saa ilde,
At Mediet de vilde
Engang foreenes om
At fælde denne Dom:
I Pigers hviide Arme
Bør ey den Karl faae Varme,
Der findes kold som Snee
Af sort og stærk Caffé.

[44.] A: Levin (Nr. 29) S. 39. B: Heiberg 1771 (Nr. 28) S. 68. C: Stub 1780 (Nr. 41) S. 95. D: Hellemann (Nr. 14) Fol. 14 v. E: Ariér og Sange I 1773 Nr. 199. F: Ny kgl. Sml. 819 m, 4°. - *Litt.*: Barfod III Nr. 56 og IV og V Nr. 55 Note; A. D. Jørgensen S. 495; Vilh. Andersen S. 223; Brix: Analyser og Problemer I S. 292; Brix: Ambr. Stub S. 72-75; Fonsmark Nr. 56. - Digtet har samme Versemaal som Sperontes Nr. 33: Ich bin nun wie ich bin. - Jf. Indl. S. 23.

3 Mel... etc.] *kun i E.* 4 Caffé] Caffé C (*saal. ogsaa i det flg.*); Caffé D (*saal, ogsaa i det flg.*). 7 Hierte Vee] Hierte-Vee B o. fl. 9 skjønner] dvs. *skjønner paa, setter Pris paa*. II see] seer DE. 20 Præservativ] Præservativ BDE. 34 Stærk.. Caffé] Brix *formoder Kaffepunch, »smaa sortek«, sort Kaffe med Brændevin.*

177

Græm Dig aldrig

Aria

Græm Dig aldrig; thi det svier;
Uven griiner ad din Vee
Spar ey heller, saa du gnier,
Thi deraf vil Arving lee.
Uven seer dig helst i Nøden,
Arving ynsker dig kun Døden;
Vær da vel til Mode,
Gjør dig selv til Gode,
Lev og lee dem begge ud.

* *
-- 178

Een regel for Elskere af den moralske Qvadrille

skreven af Stub bag paa Hierter 10,
som hand practicerede ud af et spil-Kort.

Her findes Hierter nok, her findes 10 for Et,
Een Hiertens Hierte-Flok, var hver især kun kiærligt
Men om jeg tænkte sligt, var al mit Spil forseet,
Thi Hierter 10 er falsk, naar Hierter Es er Ærligt;
Min Ven! pas Hierter bort, betænk, hvad tit er skeet,

Der spillet mangen een med Hierter, og blev beet.

* *
-- 179

Verden er et Flyve-Sand

Aria

Under egen Melodie.

Verden er et Flyve-Sand,
Sandet blinder os vort Øye,
Sandet volder Foden Møye,
Til vi naaer det faste Land.

*
- 180

En Doktorindes Kritik over disse Ord:

Le tems est un grand Medicin,
tant pour être vieux, qve pour être fort experimenté.

Nei den Ræson var syg, der knæler strax og falder,
Naar blev en Doctor stor ved lang forfaren Alder?
Jeg føler selv, hvor lidt min Medicus formaaer,
Fordi han er forsøgt og brugt i mange Aar;
Hver Møe kan være her ved mit Forsøg forvissset,
At naar hun krympes ind af Krampen her og hidset,
Saa skal hun ganske krum erfare paa sin Seng,
At gammel Doktor er en Dosmer mod hans Dreng.

* * *
-- 181

Grav-Skrivt over en Møe, som døde i sit 50 Aar

Min Brude-Seng blev reedt i Muld,
Foruden Bryllups-Gilde;
Thi Døden slog mig selv omkuld,
Da ingen anden vilde.

Recept for den dievelske Løgnagtighed

I.

En fremmed Medicus i Lægekunsten øvet,
Blev fordum meget sært af Stadens Læger prøvet,
De meente ham en Streg, saa fremt han ikke fandt,
Et hielpsom Raad for en, som sagde aldrig sandt.
Men Manden fandt paa Raad; han satte dem en Brille,
Og gav sin Patient en ret naturlig Pille;
Den Løgner kom sig strax, han spyttede kun lit,
Og sagde: sandelig Hr. Doktor! det var Sk...
Ved denne snilde Kur blev Huusraads Kraft befunden,
I det at Podex blev et Apotek for Munden:
Er Sandheds Piller nu saamange Steds til Fals;
Hvorfor kureres ei hver Løgner i sin Hals.

II.

Vers

En fremmet Medicus i Kunsten fix og øvet
Blev engang meget sært af andre Læger prøvet,
De holdt det for een skam, saa fremt hand ey paafandt
Et Raad, som hialp for den, der aldrig talte sandt.
Men Manden fandt paa Raad hand satte dem en Brille
Og gav sin Patient en ret naturlig Pille,
Den Løgner kom sig strax, og spyttede kun lit,
Og sagte sandelig, Hr. Doctor det er Skit. 183
Ved denne store Cuur blev Huus Raads Kraft befunden
At R: være kan et Apotheck for Munden
Er slige Piller da hvert andet Steds til fals?
Hvorfor Cureres ey hver Løgner i sin Hals?

gav Anledning til følgende Betænkning

O rige Nøisomhed!
Diogenes ved dig har meget meer at sige,
End Alexander, som ved Sværd og gierrig Sveed
Kom til sit store Navn og alt for store Rige;
En Træskaal kan ved dig dog trykke Spiret ned.
Ved dig maa Tronen med Foragt for Tønden vige,
Ved dig har Fattigdom i Rigdom ingen Lige,
O rige Nøisomhed.

*
— 185

Gravskrift af samme Stub i Odense over Democritus, som kiger ud af en Ræve-Huule, og siger:

Jeg er ey død endnu, jeg ligger kun og luurer,
til Moden ændres lidt, med Ærbarhedens Tuurer,
for got Folk blev saa reent med Narrerie forgivet,
da krøb jeg her i Skiul, for dog at berge Livet,
jeg havde ellers maat af Latter døe og briste,
da Verdens Skue-Plads blev Klogskabs Daarekiste.

* *
— — 186

Paa Bagstavnen af et Skib ved navn Samson

Hin Samson slog paa Land en Løve, som var bister,
Giv denne slaee til Vands Misundelsers Philister.

* * *
— — — 187

Impromptu

Efter Ærter
Kommer Fj...,
Det er en naturlig Ting;
Men, naar Ærter
Er fortærte,
Fare de i Doktor Bing.

* *
— —

Før jeg drikker denne Skaal
Ønsker jeg Hr. Doctor Bing
En langvarig Alders Maal,
Derhos alle gode Ting.
Død og Sygdom for ham fly.
Baade i og uden By.

188

Impromptu

Gak bort, Nord-Vest!
Dit fæle Bæst!
Hvor stiler dine Børster!
Gid du faae Skam
Med din Rede-Kam!
For Synet alle ryster.
Du burde staae i Litanie!
For Rotter og Muus,
For Gnider og Luus,
Men ei for de kiære Venner, os fri!

* * 189
— —

Impromptu til en Kræmmersvend

Tjen ærlig, vel og tro,
Thi Troskab er din Ziir;
Utroskab lønnes jo
Med Pas paa graat Papir.

* 190
—

Menneskets Levnets Lob

Fødes. Græde. Svøbes. Ammes.
Vugges. Tumles. Bæres. Gaae.
Glædes, under Tvang annammes.
Leege. Voxe. Tanker faae.
Elske. Beyle. Giftes. Aves.
Immer halte ved et Haab.
Ældes. Svækkes. Døe. Begraves.
Det er alt vort Levnets Lob.

* 191

Fødas, gråta, di och lindas,
Jolra, krypa, ragla, gå,
Agas och til lexan bindas,
Leka, stadgas, tankar få,
Ålska, giftas och fullbordas,
Dras med lycka, sinne, kropp,
Sjukna, plågas, dö och jordas:
Det år alt vårt lefnadslopp.

I den danske Oversættelse maa Verset have faaet en betydelig Udbredelse, idet det er bevaret i flere Tryk og Haandskrifter og desuden som Indskrifter paa Væggene i Bøndergaardene flere Steder i Landet. Da Verset af Chr. Stub er optaget blandt Faderens Digte, kan det være en Oversættelse af Ambrosius Stub. Til Verset er paa et eller andet Tidspunkt blevet knyttet en lang Række Vers, som nærmere udfører de enkelte Led af 1. Vers. Digtet er i denne udvidede Form trykt i *Arier og Sange II* 1777 S. 258. Ogsaa Tilføjelsen blev af Barfod tilskrevet Stub. Oplysningen i Overskriften »Componeret [sat sammen] i Dramen« viser dog, at Digtet i denne Form er blevet til i Norge; se Indl. S. 52 og Tillæg III.

I Overskr.] *mgl. DFG*; Det menneskelige Livs omvexlinger *E.* 2 Græde. Svøbes] *svøbes*, vugges *FG.* 3 Vugges.. Gaae] *lege*, vokse, tancker *faae FG*; *jf. L. 5.* 4 Glædes, under] *Tugtes*, og til *E.* - Glædes] *Kledes D.* 5 Leege.. faae] *elske*, beyle, giftes *saae FG*; *jf. L. 6.* 6 *Elske.. Giftes*] *le* och *lyde*, *rettes F*; *leve*, *lyde*, *rettes G.* - *Aves*] i *Trykfejlslisten i D (Arier og Sange 2. Bd.) rett. til Mages*; *jf. Tillæg III.* 7 *Immer.. Haab*] *Lykken veltes op* og *ned E.* 8 *Døe*] *død E.* 9 *Det.. Lob*] *Her man Levnetsløbet veed E.* - *Det.. alt*] *saa omtrent FG.* - *vort*] *er G.* - *Lob*] *Løb D*; *Laab EF*; *Lob regnes alm. for en Svecisme (jf. Brix), Formen var dog alm. i Danmark i 18. Aarh. og kendes endnu i Dialekter, jf. Ordb. o. det da. Sprog XIII Sp. 488 og Ottosen. C etc. har Komma mellem de enkelte Led i St. f. Punktum.*

192

Grav-Skrift over Socrates

Din Qvindes Skiærs-Ild var dit Helved alle Dage,
Din Qvindes Mund-Veir var dit Øres haarde Plage,
Din Qvindes Spring-Vand var dit Hoveds hvasse Tvæt,
Nu har den tunge Jord dog giort din Byrde læt.

** 193

Nu er jeg befriet fra Kierligheds Pagt

Aria

Nu er jeg befriet fra Kierligheds Pagt,
At slutte paa ny, bliver aldrig min Agt,
Den føder saa ofte en seylivet Harm,
Som sielden vil døe i en sukkende Barm.
Hvor fandt man et Par,
Hvis Glæde ey var
En Rose, som sukkende Torne dog bar?

Forsigtighed skyer den farlige Vey,
Ja siger hver løfte-riig Kierlighed ney;
Thi Falskhed kand fængsle, med blødeste Haand
Det ærligste Hierte i haardeste Baand;
Jeg elsker ey fleer,
Jeg elsker ey meer,
I Elskov jeg tusinde Blindheder seer.

* *
-- 194

En Drikke-Skaal Da Stiftamtmand Stochfleth vandt Søeholm ved Proces.

I.

Begierlighed, saa bøi dit Knæ,
og byd vor Stochfleth Æren!
Du vilde ryste Søeholms Træe,
Men, Kiære! fik du Pæren?
Vi perser den med god Maneer,
I hvad vi og skal døie;
Gid Stochfleth blive meer og meer
En Torn i Avinds Øie!

II.

**Chanson a boire
Da Stockfledt holdt et Giæstebud
efter at have vundet ved Høyeste Ret Søeholm
og blev drukket af en Pocal gjort i Form af en Pære.**

Misundelse bøy her dit Knæ
Og giv vor Stochfledt Æren,
Du ville rystet Søeholms Træe
Men, Kiære! fik du Pæren
Gid Stochflet blive meer og Meer
En Torn i Avinds Øye
Vi Pærse den med God Maneer
I hvad vi end skal døye.

195 * *

196

En Drikke-Skaal i et muntert Selskab paa Søeholm

Her bragte Tiden en Pocal
Fra Schinkels fromme Frue;
Her gjorde Tiden Herre-Sal
Af gammel Fruer-Stue;
Her samlet Tiden i en Snup
Et Brasholm, Søeholm, Krængerup:
De staae til Tidens Ende!
En Stochfleths alle trende.

*
- 197

Til vores nu værende Konge da han var Kronprintz

For Kronprindsen.

Herop vor Glæds-kabs danske Flag!
Saa fyer du Thaarsings Skude,
Du gamle bær en Krands!
Du unge spring! du unge spring! du unge spring en Dands.
Vort Haab har seet sin klare Dag
Nu er vor Længsel ude,
Vor Bøn kom kroned hiem,
Vor Kronprinds kom, vor Kronprinds kom, vor Kronprinds kom her frem.

O Prinds! vor Nordens Sti - - - erne,
Vi seer dit Skin saa gi - - - erne.
Bliv Fædre lig
Og Straalerig.
Paa Høyheds Firmament,
Glæd dit Folk,

Bliv dets Tolk,
Dets Børne-Børns Regent!

198

Kongen.

En Skaal vil vi siunge,
Der klinger saa vel
For Gamle og Unge,
For Herre og Træl.
Vor Konge regiere
Mangfoldige Aar
Hans Afkom florere
Til Danmark forgaaer!

Dronningen.

Er end ingen Engledrik tilstede,
Har end ingen af os Englemaal,
Vor Fryde-Skaal
Skal betee vor Glæde,
Der ei ret kan qvæde
Ved vor Dagmars Skaal.
Lev! lev! o livsaligste Lovise,
Som hver Stand bør prise
Og sin Pligt bevise
For vor Konges Søn
Lev! lev! see ham blive stor og skøn.

199

Enke-Dronningen.

Himlen klare daglig op
For Monarkens Moder,
Som paa Zions Bierge-Top
Smager Trøstens Floder.
Danske Scepters Varighed
Er, hvad hun her glædes ved,
Himmel! gjør den Glæde stor
Med det lille Konge-Noer.

* *
— 200

Lykønskning paa en Vens Fødselseag

Her er jo Fred?
Ja Fryd i Fred gav nu Signal,
Vi fyre med,
Og løsne vor Pocal.
Paa Vertens Fødsels-Fest,
Er denne Løsning best:
O! at han snese Gange faaer,
Et nyt lykosaligt Aar!

*
— 201

Æreminde og Grav-Skrift: over Grevinde Leonora Christina

Componeret paa Waldemar-Slott, paa Thorsinge af Ambrosio Stub

Her skiuler Muld og Nat en Konges Værdig Dotter,
Et Vanhelds Øye-Meed, et Maal for mangen Spotter,
Et Mandigheds-Castell, et ægte Troeskabs Hiem,
En Skiæbnens Kaste-Bold, en Fængsel-bunden Lem.

Tii kunde døe af det, Hun Eene har fordøyet,
Hos Fald og Needrighed stod Hendis Dyd ophøyet;
Ærbødighed! gaae Vagt ved dette Dødnings-Telt,
Her finder begge Kiøn En Dame og En Helt.

*
— 203

En giftefærdig Piges Klage over sin Moders Urimelighed i at nægte hende et anstændigt Ægteskab

Hvi har min Moder giftet sig?
Dog vil det nu forbyde mig;
Det vilde jeg nok vide;
Hun har jo Mand i Seng hver Nat,
Men jeg kun Moens vor gamle Kat,
Som ingen Muus kan bide.
Hvorfor skal jeg mandvoxen døe?
Saa uforsøgt som nysfød Møe,
Der aldrig smagte Patten;
Nei før skal gamle Moens herud,
Min Liv-Kat hede som vor Knud,
Og Musen bide Katten.

*
— 204

Forhadte Navn af Toldforpagter

Aria

Forhadte Navn af Toldforpagter!
Man elsker dog din rette Mand,
Al Egennyttigheds Foragter,
Til Gavn for Kongen og for Land.
En kyndig Mand, der veed hans Pligt er stor,
En ærlig Mand, der veed ei selv at svige,
Saa Kiøbmandslaug kan komme ret i Flor,
Saa Kongens Told ved Prisers Fald kan stige.
Skeeløiet Avind see! hør til du Skumlepak!
Deslige brave Mænd kan lee af Folkesnæk.

Dem er enhver jo Tolden pligtig,
Dem har Monarken undt sin Ret,
Men I, der ei fortolde rigtig,
I bør, I maa da knibes tet.
I sige nok: Nu er Algier i Nord,
Thi Belt er fuldt af Tyrkens Kapergaster,
De Kristne her har Midtstrands Frygt for Mord,
For skarpe Skud paa Stenger, Seil og Master;
End ei en Fiskerbaad kan ubehindret gaae,
Naar kun dens Ladning er et Blad Tobak til Skraae.

205

I sige nok: Vi har Beviser,
Vi entres dog og bringes op,
Jagt, Baad og Gods, som gode Priser,
I første Havn maa holde Trop.
Enfoldighed, en uforsætlig Ting
Er Aarsag nok til Sag mod fattig Skipper,
Vi trækkes da ved Stevnemaal omkring,
Vi trues hart, som de der aldrig slipper;
Ja de der tog os op, og gav os an dertil,
De samme vidne selv imod os hvad de vil.

I sige nok: Er nogen skyldig?
Fordi han lider Vold og Ran?
Er Stimands Ord og Paasagn gyldig?
Mod Reisende, som tastes an,
Bør Skierbaads Folk afskiære Søemands Ret?
Bør nogen træ hans Kontrapart, som Vidne?
Bør Dommeren letsindig taale det?
At Skum af Skarn gjør rene Sager skidne?
O nei! sligt var for haardt; men ak! det hendes tit
At en har tabt sin Sag i det han mister sit.

I sige nok: vi Stakler lider,
Vi tvinges fra at handle meer,
Vi see Forarmelse omsider,
Fordi os slig en Medfart skeer,
Vi snappes op i Søen, som man veed
Al Verden seer, hvor ganske uden Føie, 206
Vor Feil bestaar i Skierbaads Mandskabs Eed,
Vi skal maaskee dermed os lade nøie,
Ak! lykkes den Uret der engang os er skeet,
Saa bliver Toldsvigs Konst og Toldforpagtning Eet.

I sige nok: Hver Kiøbmand gruer,
Som blev ei Toldforpagter med,
De Toldforpagtnings Herrer truer
Med Bremerholm hver Stund og Sted.
Did skal jo Een fra Nord, Syd, Ost, og Vest,
En skal som Skielm fra hvert et Landets Hjørne:
Nu kan de selv jo stiele allerbest,
Da ingen vil for Skierbaads Voldsmænd tørne,

Kan ingen ærlig Mand meer handle som han bør,
Saa kan jo Tyvepak, som de der eene tør.

I sige nok: De handle eene,
De vinde ved hver Mands Forliis,
Dem kan nu ingen Mand formeene,
At sælge, og at sætte Priis.
Man sagde før: Der stieles meget ind;
Nu stieles frit, og det tør ingen sige.
Man tænkte dog: Den seer, som ei er blind;
Forpagterne blev Handelsmænd tillige;
De lovede: pyk, pyk! let Priis, ja gylden Tid!
Men hvad er ikke dyrt af det de bringe hid?

207

I sige nok: de hente Sukker,
Som Tydsk- og Holland først gav Navn,
Den liden Deel hvorpaa de pukker,
Kom rigtig nok fra Kiøbenhavn.
De vise Folk dansk Sukker, Sort for Sort,
Det er saa drøit, og det kan ingen nægte;
Thi Tusind Pund fra Hamborg smelte bort,
Mod hundrede ret Kiøbenhavnsk og ægte;
Med denne søde Kram er deres Handel tresk,
Der fik de Røverkiøb, her smager Prisen besk.

I sige nok: De hente Vine;
Her slap en Ladning ind i Fior;
De kaldte alle Sorter fine,
Og sagde: Mængden den var stor.
Men Fanden troe de Oxehoveder,
Der var ei Viin i alle tette Fade,
Endeel var fyldt med Plyds og Fløielier,
Ja alle Slags, Fabrikerne til Skade.
Blev Sandhed prentet reen paa hver Forpagters Kind
Man læste tyve Slags, de nitten stiaalne ind.

I sige nok: De Folk regiere,
Som Næssekonger i et Land,
De krige, tvinge, triumphere,
Og bruge Magten, hvor de kan;
Hvo kiender ei et sligt Exempels Kraft? 208
Nu vil hver Kudsk sin Pidsk som Scepter føre,
Forriderne gjør Spyd af Kasteskaft.
Lakæien vil Feldtmarskalks Titel høre;
Om Lykken blev saa gal, og stod de Helte bi,
Strax blev der rettet op et Staaddermonarkie.

Men I der har nu sagt alt dette
Og snakker uden mindste Grund,
I burde alle staae til Rette,
Og bøde for Løgnagtig Mund;
De brave Mænd, som oppebære Told,
De fordre kun den Told, enhver bør svare,
De bruge Tvang mod Toldsvig og mod Vold,
De lære jer, at handle ret med Vare.
De hade Tyranni, gav gierne tit Pardon;
Gud dirigere selv den Tolddirektion!

* *
— — 210

Femte 1750 den 27. Junii var i Faaborg, bekostede Byen sig en ny Fane, hvorpaa blef sat følgende Vers

See Himlen skienkte Os Kong Friderich den Femte
Som Dydernes Monarch Mild Naadig Eye-god.
ubilligt om vi Da Som undsaatter glemte
For Ham Naar Kreves paa at vove Lif og Blod.

* *
-- 212

Lad Krig fornøye Potentater

Aria

Lad Krig fornøye Potentater,
Lad Helte vinde Seyers Krands,
Lad Bytte muntre troe Soldater,
Lad Kroner vinde tiefold Glands;
Min Roe er mig et Monarchi,
Der flyder med Chrambambuli.

Er Lykken ikke min Veninde,
Er Dagen viget fra min Pool,
Er Venner nu ey meer at finde,
End Skygger efter dalet Soel,
Jeg tænker kun: Adieu Partie!
Oprigtig er Chrambambuli.

Jeg blev end aldrig riig ved Renter,
Selv er ey Mamon min Patron,
Min Capital er den jeg venter
Mod Vexlings Obligation;
Dog bort Metal fra Mynten
Naar Glasset har Chrambambuli.

213

I Elskere af rare Viine,
Til Lykke med hver Drue-Saft!
Befinder alle Sorter fiine.
Ja glædes ved en indbildt Kraft.
Jeg møder Bachi Brouterie
Med eneste Chrambambulie.

I tynde magre tørre Giække!
Med The-Vand for og Hvidløg bag,
Hvor let kan Svaghed eder svække,
Ja Døden knuse eders Vrag.
Nu ligger Pietisterie,

O! drikker frit Chrambambuli.

I Helgenes udvalte Søstre,
Man ved I eyer Kiød og Blod;
Men stikker Lysten og I lystre
Ja synde for at gjøre Bod
Jeg vedder eders Hykleri
Tør lugte til Chrambambuli.

I Herrer af den sorte Orden!
Jeg hører eders Engle-Røst,
Jeg gruer tit for eders Torden
Jeg glædes tit ved eders Trøst;
Men frydes uden Flatteri;
Thi jeg har og Chrambambuli.

214 * * 215

Er nogen, jeg er glæde riig

Aria

Melod. Naar jeg dend ædle Drue-Saft i Glasset seer at spille etc.

Er nogen, jeg er glæde riig,
Langt meer end andre Giekke,
Hvis Lykke er min Flaskes liig,
Og meget let at brække;
Tit slog jeg før jeg slaaer endnu
Mit tomme Glas heel Glad i tu;
Da sligt et smald med Kling i Klang
Er just mit Spil i denne Sang,
Saa skiør er Verdens Fryd, naar minste Vanheld trykker
Men jeg der drak mit Glas, jeg leer ad Skaar og Stykker.

Een Modig Skipper gjør sig til,
Er Opblæst saa hand lugter,
Naar Vind og Vand ham føye Vil
Og Farten ey har Bugter,
Men skal han bryde Veyr og Vand,
Og slaae sig frem til Havn og Land,
Hvor kand den tieret Admiral
Da bromle, bande, blive Gal?
Men jeg er Hierte-Glad, og andre see sig Glade,
Hver gang jeg krydser tvers og langs i deres Gade.

216

Een Modens Junker bryster sig
Allene af den Lykke,
At være pyntet Moden liig
Med mangt et borget stykke
Men Staaderen blev snart forsagt,
Kom mindste Viin-Plet paa hans Dragt
Jeg derimod kan ziire min
Med Saft-Verk fra Bourdeoux og Rhin,
Og naar den er slidt op, jeg mig med Adam glæder;
Thi Hand var lykkelig, den Stund Hand ey bar Klæder;

Een Elsker af det smukke Kiøn
Maae finde hvad Ham lyster,
Opvarte een og anden skiøn,
Tilbede skiulte Bryster;
Saa tit Hand ser sig lykkelig,
Maae Hand dog Ofte græmme sig,
Naar Svoger gaaer med Kiep paa Luur
Og jager Kat fra Fugle-Buur.
Men jeg er Glad og frie og for Rivaler sikker
Min Flaske er mig træ, saa ingen mig udstikker.

Een Gnier elsker Sult og Tørst,
Idet Hand elsker Penge,
Hand har; men fattes Aller først,
Thi maae Hans Arving trænge;
Hans Glæde er kun sorrigfuld,
Hans Armod voxer med Hans Guld,
Hans Venner vente paa Hans Død,
Og deele det Hand aldrig Nød;
Men jeg er glad ved lit, og skifter uden Rænker;
Thi som jeg tørster tit, saa arver den, der skiænker.

217

Een Fraadser som min Vederpart
Er Glad men ubeføyet,
Fordi Hand er af Svine-Art,
Og sluger sig fornøyet;
Mand seer, at Vand og Luft og Jord
Maae ofre Fylding til Hans Bord,
Naar Hand nu fyldet har sin Vom,
Strax veltes Hand paa Lodbænk om,
Der ligger hand, jeg staaer, mig fryder Viin og Noder,
Jeg har toe Guders Gunst, men ingen Griis til Broder.

Saaledes er jeg vel tilfreds
Og fast i den Formening,
Et Muntert Sind er alle steds
Lyksaligheds Forlening,
For mig maae hver Slags Giek og Træl
Indbilde sig Hand lever vel,
Jeg topper Glassets jevne Maal,
Og drikker halve Verdens Skaal;
Til Lykke Daarlighed, som kalder Sviir Forvilding,
Du laster Drue-Saft, lev vel ved tør Indbildning.

* *
-- 220

Ey saa hvi tripper du saa fast

I.

Ey saa hvi tripper du saa fast?
Hvad stikker dig du pene Pige?

At du vil løbe saa og skrige
Blot ved et Elskovs Øyekast.
Jeg ved det smukke Kiøn har Engle-Navn og Ære,
Men Troid og Biørn og Ulv vil Mandfolk aldrig være,
Vor Omgang uden Hexe-Kunst
Har vundet stolte Nymphers Gunst;
Den største Deylighed med Dyd og god Forstand
Naturen dannede til Kiærlighed og Mand.
Din Moder selv befandt
At det var sandt.

Betænk, at Ungdom varer kort,
At yndig Rose snart kand falme,
At Skiønhed kan faae Knæk i Qvalme,
Og uformærket visne bort.
Naar Skiønhed borte er, og yndig Skabning saunes,
Saa leer man af een Rad uværdig til at favnes,
Derfore bøi dit Hierte hid,
Elsk, elsk det er den rette Tiid;
Naturen gav hvert Kiøn sin Elske-Lyst og Lov,
Den eene Ungdom har den anden høyt behov;
Din Moder selv befandt,
At det var sandt.

221

II.

Ey saa! hvi tripper du saa fast?
Hvad skader dig, du peene Pige!
Hvi vil du krympe dig, og skrige,
Kuns for et Elskovs Øye-Kast?
Dit eget smukke Kiøn har Engle-Navn at bære,
Men Troid og Biørn og Ulv vil Mandfolk ikke være;
Vor Omgang, uden Hexe-Kunst,
Har vundet stolte Nymphers Gunst;
Den største Deylighed med Dyd og høy Forstand
Er dannet, som den er, til Kierlighed og Mand.
Din Moder selv befandt,
At det var sandt.

Betænk, at Ungdom varer kort,
At yndig Rose let kand falme,
At Skiønhed kand faae Knek og Qvalme,
Og uformærket svinde bort.
Hvor Ungdoms Yndighed, hvor yndig Skiønhed savnes,
Der seer man tit et Par uværdig at omfavnes;
Saa bøyt dit stive Hierte hid!
Elsk! elsk! det er den rette Tiid;
Naturen gav hvert Kiøn sin Elske-Lyst og Lov,
Den eene Ungdom har den anden høyt behov;
Din Moder selv befandt,
At det var sandt.

222 * *